

СУЧАСНІ АСПЕКТИ КОМОРБІДНОЇ ПАТОЛОГІЇ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

УКЛАДАЧІ:

Доктор медичних наук, професор Тихонова Тетяна Михайлівна

Кандидат медичних наук, доцент Барабаш Надія Євгенівна

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 22 – Охорона здоров'я	вибіркова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 222 – Медицина –	Рік підготовки: 6 Семестр 11
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 34 (37,7%), самостійної роботи студента – 56 (62,3%)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: – Магістр –	Лекції - Практичні заняття 30 Самостійна робота 60 Вид контролю Залік

✓ **Останніми роками особлива увага дослідників приділяється вивченню коморбідних станів.** Поєднання двох або більше захворювань, які, зазвичай, надають взаємообтяжливу дію, ускладнює своєчасну верифікацію складових сполученої патології та знижує ефективність лікувальних заходів.

✓ **У практичній медицині для ефективного ведення хворого лікар повинен знати:**

- види коморбідності (причинна, ускладнена, ятрогенна, неуточнена, «випадкова»);
- необхідний об'єм обстежень щодо верифікації складових коморбідного стану;
- алгоритми дій при найбільш поширених коморбідних станах.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Предмет вивчення курсу
«Сучасні аспекти
коморбідної патології в
клініці
внутрішньої медицини»

- включає алгоритми ведення пацієнтів з декількома захворюваннями одночасно (як випадковою комбінацією різних за етіологією та патогенезом захворювань, так і розвитком закономірно зумовлених (детермінованих) комбінацій хвороб)

Пререквізити

- базується на вивченні студентами нормальної та патологічної анатомії людини, нормальної та патологічної фізіології, фармакології, внутрішньої медицини та інтегрується з цими дисциплінами

Постреквізити

- поширює та поглиблює знання з внутрішньої медицини, дає змогу застосовувати набуті знання та навички в майбутній професійній діяльності

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1

- Вміти діагностувати окремі компоненти коморбідної патології

2

- Аналізувати взаємозв'язок між наявними захворюваннями та їх етіопатогенетичні чинники

3

- Розуміти необхідний обсяг лабораторно-інструментального обстеження хворих залежно від коморбідності

4

- Володіти навичками оцінки сучасних лабораторних та інструментальних обстежень

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

5

- Володіти знанням сучасних схем терапії захворювань, що є складовими коморбідної патології

6

- Вміти призначати лікування мінімально можливою кількістю лікарських засобів, що впливають на максимально можливу кількість ланок патогенезу та проявів коморбідної патології, з метою уникнення поліпрагмазії

7

- Розуміти прогноз перебігу хвороби з урахуванням наявної в кожному конкретному випадку коморбідності

8

- Знати шляхи попередження прогресування наявних коморбідних захворювань

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1

• Ковальова О.М. Семантичний аналіз та клінічне значення коморбідності і мультиморбідності. Укр. тер. журн. 2019; 2: 79-86. doi:10.30978/UTJ2019-2-79

2

• Calderon-Larrafiaga A, Vetrano DL, Onder G, et al. Assessing and measuring chronic multimorbidity in the older population: a proposal for its operationalization. J Gerontol A Biol Sci Med Sci. 2017;72(10):1417-1423. doi:10.1093/gerona/glw233.

3

• Farmer C, Fenu E, O'Flynn N, et al. Clinical assessment and management of multimorbidity: summary of NICE guidance. BMJ. 2016;354:14843. doi:10.1136/bmj.i4843.

4

• Harrison's Principles of Internal Medicine 20E / J. Larry Jameson, MD, PhD; Anthony S. Fauci, MD; Dennis L. Kasper, MD; Stephen L. Hauser, MD; Dan L. Longo, MD; Joseph Loscalzo, MD, PhD. - McGraw-Hill Education / Medical; 20 edition (August 13, 2018). - 4048 p.

5

• Rivera SL, Martin J, Landry J. Acute and chronic hypertension: what clinicians need to know for diagnosis and management. Crit Care Nurs Clin North Am. 2019;31 (1):97-108. DOI: 10.1016/j.cnc.2018.11.008

6

• Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / Всеукр. асоц. кардіологів ; За ред. В. М. Коваленка [та ін.]. - 3-те вид., переробл. і допов. - Київ : Моріон, 2018. - 223 с.

7

• 2019 ESC Guidelines on diabetes, pre-diabetes, and cardiovascular diseases developed in collaboration with the EASD // Cosentino F, Grant PJ, Aboyans V et al. / Eur Heart J. 2020 Jan 7;41(2):255-323

8

• Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of chronic obstructive pulmonary disease (2020 report). Available from: <https://goldcopd.org/gold-reports/>

8

• Geenen R., Overman C. L., Christensen R. et al. EULAR recommendations for the health professional's approach to pain management in inflammatory arthritis and osteoarthritis. Ann Rheum Dis. 2018; 77(6): 797–807. DOI: 10.1136/annrheumdis-2017-212662

10

• Внутрішня медицина: ревматологія: навчальний посібник / В.Є. Кондратюк, М.Б. Джус. - К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 272 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 11 • Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Керівник проекту Александра Кубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. – Краків: Практична медицина, 2018. – С.127-456.
- 12 • Внутрішні хвороби. У 2 т. Т. 1 / Л.В.Глушко, С.В.Федоров, І.М. Скрипник, М.М. Островський/ За ред. проф. Л.В.Глушка. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
- 13 • Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. - Т.1 / за ред. проф Н.В Харченко, О.Я. Бабака. - Кіровоград: Поліум, 2016. - 488 с.
- 14 • Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. - Т.2 / за ред. проф Н.В Харченко., О.Я. Бабака. - Кіровоград: Поліум, 2017. – 432 с
- 15 • Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440 p.
- 16 • Vasyliuk, V. M., Zhurakivska, O. Y., Kondrat, A. V., & Khabchuk, V. S. Morphological characteristics of the endocrine function of the heart in comorbid pathology. Polski merkuriusz lekarski : organ Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, 2023; 51(3), 194–200.
<https://doi.org/10.36740/Merkur202303102>
- 17 • Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги (УКПМД) «Цукровий діабет 2 типу у дорослих» (2024) <http://www.dec.gov.ua/mtd/reestr.html>.
- 18 • Global Initiative for Asthma. Global Strategy for Asthma Management and Prevention, 2021. Available from: www.ginasthma.org
- 19 • Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of chronic obstructive pulmonary disease (2020 report). Available from: <https://goldcopd.org/gold-reports/>
- 20 • Herrera, R., & Lurbe, E. A holistic perspective of the comorbidities in childhood obesity. Anales de pediatria, 2024; 101(5), 344–350.
<https://doi.org/10.1016/j.anpede.2024.10.001>